

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	" 6—
četr leta	" 3—
na mesec	" 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
četr leta	" 450
na mesec	" 160
Za inozemstvo celo leto	" 28—

Upravnštvo: Knaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Zveza Jugoslovanov.

Dunaj, 7. julija. Zveza Jugoslovanov je imela danes popoldne ob 4. sejo, kjer se je razpravljalo o sedanjem političnem položaju ter določila bodoča taktika kluba. Vsebina razpravljanj je bila proglašena za tajno.

Nemška narodna zveza.

Dunaj, 7. julija. Nemški »Nationalverband« je imel danes dolgorajno sejo, v katerem mora priznati, da je vlada doživelja s svojim sistemom občuten poraz, toda vso krivdo na žalošnih avstrijskih razmerah prisluje v prvi vrsti Čehom, ki se baje z Nemci na Češkem nočejo poravnati, lalje Poljakom, ki izrabljajo posamezne neugodne politične situacije viade v svojo korist, dalje socialističnim demokratom, ki od vlade vse zahtevajo, sami pa nikomur ničesar ne dovolijo in končno Slovencem, ki s svojo odurno obstrukcijo provzročajo nepotrebne reči. Končno si daje »Nationalverband« spričevalo, da so v njem za narod delujoči in državo varujoči možje, kateri se ne boje stropiti pred volilce in jim dati odgovora glede njih delovanja v državnem zboru — Iz komunikeja, katerega duševni oče je poslanec Steinwender, je zajedno posneti zlasti to, da se obrača najbolj proti kanalnim zakonom na Galicijo in pa proti raznim nameravanim socijalno - zavarovalnim zakonskim predlogam.

Iz nemškega krščansko - socijalnega tabora.

Dunaj, 7. julija. Krščansko-socijalni klub je imel danes jako burno debato, v kateri so se močno obsojala nasprotja v straki sami, dalje taktika stranke in se končno ostro napadlo vodjo krščanskih socijalcev, bivšega ministra dr. Gessmanna. Sklenilo se je, da se izda na ljudstvo obširen manifest, v katerem se sicer slovensko obstrukcijo obsoja, toda obenem vendar obzaruje, da ni prišlo potom dobrohotnega uvaževanja slovenskih zahtev s strani vlade med strankami do sporazumljenja in da je torej vlada sama s svojim postopanjem onemogočila nadaljnjo delovanje državnega zborna.

Zanimive izjave.

Dunaj, 7. julija. Vodja čeških klerikalcev, dr. Hruban, se je izjavil, da je postopanje Bienerthovega ministrstva popolnoma nekonstitionalno, ker je vlada odgovila parlament ravno v tistem trenotku, ko se je pokazalo, da vladne večine nič več ni. Na jesen vlada s tako majhno večino, kakor jo je imela dolejšnj, pač ne bo več mogla izhajati. Poljski profesor dr. Buzek poudarja, da vlada sedaj nima večine in bodo Poljaki na jesen nastopili pot opozicije, če se vlada glede kanalov ne uda. — Dunajska »Zeitung« je priobčila obširen pogovor z načelnikom poljskega kluba dr. Glombinskim. Izjava je bila prav zanimiva, a dr. Glombinski je v drugih listih izjavil, da tega

slohi ni z nikomur govoril, kar je »Zeitung« pisala in da so dotične izjave njenemu podtaknjene.

Kaj bo s štajerskim deželnim zborom?

Celje, 7. julija. Kakor se sliši z Dunaja, bodo v drugi polovici meseca septembra sklicani deželni zbori. Iz poročil se sicer ne da natančeno razbrati ali tudi štajerski in češki, katera sedaj vseled obstrukcije ne moreta delovati. Na Štajerskem imamo sedaj ex - lex stanje, ker ni dovoljen proračun za letošnje leto, provizorij je pa s 1. julijem potekel. Ne da se tajiti, da vsled nerednega gospodarstva v deželi trpimo zlasti Slovenci, katerim se sedaj za časa absolutnega gospodarstva dež. odbora reže kruh v deželi še bolj tanko nego prej. Mirujejo vsa regulacijska dela, ustavljeni so podpore za vinogradnike. Zategadelj smo jako radovedni, kaj ukrenejo klerikalni deželnozborški poslanci s svojo obstrukcijo v jeseni. Na eni strani je namreč ta obstrukcija zaradi tajnih klerikalnih mahinacij v Gradeu z vlado in nemškimi nacionalemi zgubila vso popularnost, na drugi pa bi bilo vendar nedosledno obstruirati na Dunaju in popuščati v Gradeu! Saj sistem in krvice so iste tu in tam. Pričakujemo, da bodo klerikale na shodih čez poletje in začetkom jeseni govorili odločno besedo; dvorenza njihova politika nam le škoduje, ne približa nas izpolnitvi naših narodnih zahtev na Štajerskem niti za korak.

Podaljšana predkoncesija za tehnična dela nameravane železniške proge Rogatec - Novo mesto.

Brežice, 7. julija. Pred kratkim je imel tu nemški železnični odbor za progo Rogatec - Novo mesto svoj letni občni zbor, na katerem se je podalo obširno poročilo o delovanju in se je obenem pokazalo, da imajo Nemci že popolnoma izdelan generalni načrt. Danes smo baš zvedeli, da se jim je tudi podaljšala predkoncesija za tehnična dela na imenovani progi za eno leto. Čudno je to — zategadelj namreč, ker imamo tudi po večini slov. klerikalni Jankovič-Benkovič - Hočevarjev železniški odbor, ki baje tudi izvršuje nekaka tehnična preddela. Ali se tega odbora ne smatra resnim ali pa nič ne dela?

Sanacija parobrodne družbe »Dalmacija«.

Dunaj, 7. julija. Danes je vodil dalmatinski deželni glavar in državni poslanec dr. Ivesic deputacijo, obstoječo iz Perića, Vukovića in njega, k finančnemu ministru Bilinskemu v znani zadevi radi sanacije parobrodne družbe »Dalmacija«. Finančnemu ministru je deputacija natančno obrazložila kritični položaj, v katerem se nahaja parobrodna družba »Dalmacija«. Glavni vzrok tega kritičnega položaja je, da državne podpore niso v nobenem razmerju z zahtevami, katere se stavi do družbe. Zlasti je obrat pri mnogih lokalnih progah, pri katerih je malo

tovornega prometa, še manj pa potnikov, združen z velikanskimi izgubami. Finančni minister je deputaciji zagotovil, da hoče uvaževati in premotriti izražene želje.

Dijaški nemiri v Lvovu.

Lvov, 7. julija. Tukajšno državno pravdništvo je tukajšnjim listom zapretilo, da vstavi takoj izdajanje vsakega lista, ki bi kaj poročal o zasiševanju prič in obtoženih rusinskih dijakih. Proti rusinskim dijakom bo dvignilo državno pravdništvo obtožbo deloma radi poskušenega, deloma radi izvršenega umora, radi javnega nasilstva in radi zlobne poškodbe tuje lastnine.

Krščansko socijalna korupeija.

Dunaj, 7. julija. Krščansko-socijalni »Deutsches Volksblatt« je danes razkril novo zanimivost. Antisemitski dr. Gessmann je spravil nekega žida Gärtnerja, ki ima samo heidelbergški doktorat in še ta ni nochificiran, v ministrsko predsedstvo. Žid Gärtner in Gessmann sin imata menda nečedne kupčice.

Gospodarska organizacija državnih uradnikov.

Dunaj, 7. julija. Centralno društvo avstrijskih državnih uradnikov na Dunaju namerava osnovati poseben gospodarski odsek, čigar namen naj bi bil, da se doseže direktni stik med konzumenti državnega uradništva in pravtvenimi producenti.

Vseslovenski kongres v Sofiji.

Sofija, 7. julija. Danes dopoldne se je otvoril svečanostno v »Narodnem gledališču« slovenski kongres. Gledališče je bilo natlačeno polno.

Pred otvoritvijo je prednašal na odru mešan zbor nalašč v ta namen zloženo in uglasbeno kantato, v kateri se udeležence pozdravlja kot dobrodošle goste. Za tem se je intonirala slovenska himna: »Hej Slovani!«, katero so vsi navzoči poslušali stoje. Češki poslanec, dr. Kramar, predlagal, naj se izvoli za predsednika kongresa vsečiliški profesor S. S. Bobčev. Bobčev s svoje strani predlaga za predsednika dr. Kramarja. Oba predloga se sprejemata od udeležencev z navdušenjem in se izvolita predsednikom Bobčev in dr. Kramar. Nato pozdravi Bobčev udeležence kongresa kot dobrodošle goste in se jim zahvali za njih pozornost za dobro slovensko stvar. Bobčevov govor je sprejet z velikanskim navdušenjem, odobravanjem in pritrjevanjem. Nato se vrši volitev članov predsedništva.

Za podpredsednike so izvoljeni: praški župan dr. Groš, Gučkov, Stojanović, Pasić in Lukancov; za zapisnikarje: Černy, Hejret, Verenbič in Milutin. Kralju Ferdinandu se odpošlje pozdravna brzojavka. Župan sofijski Kirkov pozdravi v imenu mesta zborovalce in želi, da bi Slovani opustili vse medsebojne prepire. Shodu samemu želi najboljših in trajnih uspehov. Gučkov pozdravi zborovalce v imenu Rusov. Za njim govore vsi pod-

predsedniki, vsak v imenu naroda, ki ga zastopa. Srb Pasic omenja v svojem govoru razmerje med Srbi in Bolgari in pozivlja, da naj si gre do roko v roki, enako tudi Srbi in Hrvatje. Ko zapuste udeležence gledališče, jih na trgu pred gledališčem navdušeno pozdravlja tisočera množica. Dr. Kramar, Gučkov in Bobčev so morali govoriti množici. Ko se otvori razprava, se izroči drju. Kramarju venec.

Španska in Vatikan.

Madrid, 7. julija. Republikanci, ki imajo za sabo mogočno stranko, so po svojem zastopniku v senatu podali načelno izjavo, da bodo vladu z vso odločnostjo podpirali, dokler bo pobijala cerkveno politiko. Karlisti se v zvezi z duhovščino organizirajo, a če bi prišlo do vstaje, bi bila hitro in brez težav zadušena.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Dunaj, 7. julija. Avstrijski poslanik v Belgradu Forgach je danes odpotoval v Belgrad. S seboj ima navodila glede pogajanj radi sklenitve trgovinske pogodbe Avstrije s Srbijo. Pogajanje radi sklepa te pogodbe se bodo pričela že jutri.

Kretsko vprašanje.

London, 7. julija. Reuterjev biro poroča: V diplomatskih krogih se izraža bojazen, da pride pri otvoritvi narodne skupščine do resnih nemirov. Signaturne velesile so se odločile, da izkreajo, če treba, tudi čete. Angleška je za slučaj, če ne bi prišlo do ureditve vprašanja, in če bi se pojavili kaki sumljivi nemiri, pripravljena nastopati tudi z oboroženo silo.

Atene, 7. julija. Grški kralj Jurij je sporocil Krečanom, da naj se pokorijo odredbam signatarnih velesil.

Hofrichterjeva afra.

Dunaj, 7. julija. Višje vojno sodišče je znižalo kazen izza Hofrichterjeve afere prosluge profosa Tuttmana od treh let na dve leti.

Nova poneverjenja na Rusku.

Petrograd, 7. julija. Prišlo se je na sled velikim poneverjenjem, ki so se vršila pri dobavljanju premoga za flotilo v Črnem morju. Poneverjenja segajo že več let nazaj. V to najnovejšo rusko škandalozno afero so zapleteni en admirall, številni višji mornarski častniki in višji carinski uradniki.

Strajk železničarjev na Francoskem.

Pariz, 7. julija. Nek uradnik v delavskem ministrstvu je izjavil, da vlada uvideva, da izbruhne koncem prihodnjega tedna ali pa v začetku avgusta strajk železničarjev, o katerem se sodi, da se raztegne na generalni strajk. Vlada pokliče sicer železničarje v rezervo k permanentnim vajam, toda železničarji izjavljajo, da se pozivu ne bodo odzvali.

Zetev na Ogrskem.

Budimpešta, 7. julija. Zetev na Ogrskem se je naravnost sijajno obnesla. Posamezne preskušnje so pokazale, da pride 14 do 17 stotov peneice na en oral.

Najnovejše junaštvo nemške šparkase v Ljubljani.

Ljubljanska realka je nastanjena v poslopu, katero je pred mnogimi leti zgradila nemška šparkasa iz dobičkov, ki jih je napravila s slovenskim denarjem. Po postavi morata dežela Kranjska in pa mestna občina ljubljanska skrbeti za prostore za realko, kakor tudi za učne potrebščine. »Kranjska šparkasa« je samo izpolnila dolžnost, ki jo ima po svojih pravilih, da je postavila realno poslopje in je dala državi na uporabo.

Kakor čujemo, je ravnateljstvo nemške šparkase v svoji zadnji seji sklenilo, odpovedati porabo poslopja v Vegovi ulicah in bo realko postavilo na cesto, kakor je že storilo z umetno - obrtno šolo.

Ta sklep izvira iz tiste strupene hudobije, ki je sploh bistvo v značaju kranjske nemškutarije.

Ti ljudje so že pred več leti grozili z odpovedjo tega poslopja, namreč že v časih koj po potresu, ko je poslanec Lenarčič sprožil v deželnem zboru zahtevo, naj se na realki za slovenske dijake ustane slovenske paralelke. Nemškutariji so se temu z vso močjo uprli in tudi izsili, da Slovenci te stvari niso tirali do skrajnosti. Dežela in mesto namreč po potresu že celo nista bili v položaju, postaviti za realko novo poslopje, zato sta pustili, da je ostalo vse pri starem.

Od tedaj so se pa razmere izdatno spremenile. Kakor znano, so klerikaleci sami v deželnem zboru podali predlog, naj se sklene nov realni zakon. Iz ljubezni do stvari tega klerikaleci sicer niso storili, pač pa da bi si pridobili nekoliko popularnosti pri Slovencih. Potom realnega zakona se dajo tudi na realkizagotovitza slovenske dijake slovenske paralelke, oziroma se da zavod sploh posloveniti, kar bi bilo pač najpripravnejše. Nemškutariji računajo s popolnogotovostjo, da postane realka v doglednem času utrakvistična ali popolnoma slovenska in zato so sklenili, da jo bodo vrgli že prej na cesto, da nakopljejo deželi in pa mestni občini, ki jo imajo posebno v želodeu, novih stroškov in pripravijo tla popolnoma taki realki, kakršno imajo sedaj že gimnazijo.

K nadomestnim državnozborskim volitvam na Štajerskem.

(Dopis iz Štajerske.)

Nekdanji »liberalci«, prepričan svobodomislec in svoječasni največji in morda takrat na Štajerskem celo najodkritejši nasprotnik dr. Koroseve razdiralne politike, prof dr.

Verstovšek, je od pondeljka naprej državni poslanec. Zmagal je s privlčeno 1400 glasov večine nad naprednim kandidatom, županom I. Kacom iz Šmartnega pri Slovenjem gradu. To je v kratkih besedah rezultat petedenške volilne borbe v gornjegrajskem, šoštanjskem, slovenjegrajskem in marnberškem sodnem okraju. Rezultat, kakor so ga pričakovali ne le područni krog, temveč tudi večina zavednih volilcev, katera se je po zadnjih dveh volilnih borbah na Štajerskem že navadila na spoznanje, da klerikalecem nobeno sredstvo za doseglo političnega uspeha ni preslabo in da bode duhovščina napela zadnje sile na zmago svojega kandidata. A vkljub temu spoznanju so šli ne le vodje narodne stranke, temveč tudi njeni kmečki pristaši z navdušenjem, požrtvovljnostjo in občudovanja vredno vztrajnostjo v volilni borbi; videlo se je že, da se bojuje prepričanje proti duhovniškemu nasilju, videlo se je, da mora pri nas obvezati načelo: ničesar pustiti klerikalecem brez boja, porabiti vsako priliko, da se volilcem znova in znova naslika vse posledice pogubne in protinarodne klerikalne politike; edino na ta način se utrujuje napredne vrste za boj, širi se politična izobrazba, katere nam je v našem teškem boju proti klerikalizmu tako krvavo treba ne le med kmečkim ljudstvom, temveč tudi med inteligenco.

Napačno bi bilo primerjati položaj, v katerem smo se podali štajerski naprednjaki sedaj v volilni borbi, z onim v letu 1907. Takrat duhovništvo ni bilo pripravljeno na skrajni volilni borj, ni imelo s posojilnicami in »izobraževalnimi« društvu toliko zaslombe in podpore med ljudstvom, kakor ga ima dandanes. Povrh tega mora triletna obrekovalna kampanja roditi svoje sadove. Vendar bi se dalo še pri primerni tesnejši stranki organizaciji naprednjakov premagati tudi te ovire. Rezultati kažejo, da je bila volilna udeležba v marnberškem, slovenjegrajskem in šoštanjskem okraju skrajno slaba, po nekod celo sramotno slaba. In to baš v okrajih, kjer je imela narodna stranka računati na večino ter je to faktično tudi dosegla! Mnogo, mnogo tudi — naprednjakov in oportunistov je ostalo doma; ako bi bili zmagali s Kacem, bi streljali, ker smo pa propadli, so veseli, da se niso nikomur zamerili in »da zmaga itak ni bila mogoča...« No, s takimi ljudmi ne moremo računati na bodočnost. Ti so duševni bratje Verstovškovi in danes ali jutri bodo postali branitelji verskih svetinj in veliki katoličani iz komodnosti ali zavoljo korita. Klerikaleci bodo sedaj naravno da vpili: Štajer. liberalcev

je konec! Da temu ni tako, dokazujojo baš te volitve. Stranka, ki razvije tako živ in trd volilni boj po enem letu v okraju, v katerem je doživel pri lanskih deželnozborskih volitvah po mnenju klerikalcev, uničevalen poraz, ni obsojena na smrt, temveč za življenje in razvoj. Teh 18.000 glasov, ki je bilo odanih proti vsemu pritisku in tiraniziranju fajmoštov ter zvezne klerikalnih županov, je trden temelj, na katerem se bode dalo uspešno graditi naprej. Samo trdne, neomajane volje, odločnosti in delavnosti je treba. Zato nam bodo te volitve neprestan memento, da budem dopolnili svojo politično in nepolitično, gospodarsko in mladinsko organizacijo. In pri tem apeliramo znova na vse slovenske naprednjake: edinosti in medsebojne podpore nam bo treba pri tem delu, ki je neizogibna ne le pri nas, temveč na celiem Slovenskem.

Iz sodne dvorane.

Okraino sodišče ljubljansko.

Poškodovan in površ ře kaznovan. Hlapce J. Jernič je zadnjič vozil iz Trnovega po Emontski cesti v Ljubljano. Ker se ga je bil malo preveč nasrkal, je na vozu prav sladko zadremal. V tem so se mu splašili konji, Jernič je padel z voza in kolmo mu je zlomilo levo nogo. Za svojo neprevidnost je bil že s tem kaznovan, okrajni sodnik pa mu je vrh tega naložil še 24 ur zapora.

Vnet razširjevalec biblije je gotovo A. Klas. On je tega mnenja, da je biblija začetek in konec vse modrosti in jo mora zato poznavati vsak pošten človek. V svoji biblijski gorenčnosti pa gre včasih tako daleč, da pride v konflikt s tiskovnim zakenom, posebno z določbami o nedovoljeni kolportaži. Že dvakrat je bil zaradi nedovoljene kolportaže obsojen. Včeraj je stal zaradi tega prestopka že tretjič pred okrajnim sodnikom. Klas odkrito priznava, da je po Vodmatu prodajal po hišah »Novi testament«, in sicer z uspehom. Okrajni sodnik ga je obsodil na 40 K globe. Obdolžnec izjavlja, da kazen akceptira z veseljem in upa, da si bo z njo pridobil novo zaslужenje za nebesa. — Takih ljudi, kakor je Klas, ne pride menda veliko pred sodiščem; drugi godrnjajo, če so obsojeni, Klas je bil pa še vesel. Kazen bo seveda pri njem imela ravno napsrotne učinke kakor jih namerava, in Klas bo odslej najbrže še z večjo vmeno razširjal biblijo nego doslej.

Po krivici obdolžen. Na vse zgodaj zjutraj je nahrulil na Karlovski cesti mestni ubogi Tomaž Bricej stražnika in povedal, da mu je de-

lavec Ivan Kurnik, ki je baje po noči z njim spal v nekem skladšču pri Štiberniku na Karlovski cesti, ukradel 6 kron — svojo trditev je pred sodiščem izpremenil v toliko, da mu je bilo ukradenih 17 K. Pravi, da je čisto dobro čutil, ko mu je Kurnik jemal denar — vkljub temu se pa ni ganil, ni prijet Kurnika za roko in je kar mirno spet zaspal. Izpovede Tomaža Briceja, ki je znan pijanček, so sploh zelo zmedene: enkrat izpove tako, drugič spet drugače. Kurnika tisto noč ni nikdo videl pri Štiberniku, dokazano pa je, da je spal nekaj časa v travni ob Gruberjevem kanalu. Sodnik je seveda Kurnika oprostil.

Gospodar in najemnik. Hišni posestnik Meze v Metelkovi ulici št. 17 je oddal svoje dvorišče v najem Kugui. Vkljub temu pa si je Meze še vedno lastil neke pravice na tisto dvorišče. Kuga bi ne bil nič rekel, ko bi Meze, ki najbrže ni velik prijatelj snage, ne delal nesnage po dvorišču. Posebno s perilom je napravil večkrat dosti nesnage, in včasih je bila na dvorišču kar cela barjanska povodenj. To pa seveda Kuga ni bilo prav, in ko si je spet enkrat Meze ravno pripravil na dvorišče veliko kad vode, mu jo je Kuga prevrnil. Mezeta je to tako raztogotilo, da je pograbil škaf in ga vrgel v Kugo ter ga s tem na roki precej poškodoval. Sodnik je seveda vročenvenega Mezeta obsodil.

Pokvarjena pljuča. Zadnjič je mestni tržni komisar obiskal mesnico mesarja Clementza v Kresiji. Pri reviziji mesnice je našel v nekem skrivnem kotu za blagajnico kos pljuč, ki so bila že zelo pokvarjena in so močno smrdela; bila so torej na vsak način zdravju škodljiva. Gospod Ribnikar je pljuča — bilo jih je nekaj nad en kilogram — seveda zaplenil in napravil ovadbo. Včeraj se je moral mesar Clementz zagovarjati pred okrajnim sodiščem. Izgovarjal se je s tem, da pljuča niso bila namenjena za prodajo in je v podkrepitev svoje trditve pripeljal več prič, med drugimi svojo sestrično, ki je blagajničarka v mesnici in »gre vsak teden k obhajilu ter vsled tega gotovo ne laže«. Sodnik pa se je postavil na stališče, da je popolnoma nedopustno shranjevati v mesnici pokvarjeno meso; kajti vsak mesar, pri katerem bi tržni komisar zaplenil slabo meso, bi se lahko naknadno izgovarjal s tem, da ono meso ni bilo namenjeno za prodajo. Clementza, ki je bil zaradi podobnih deliktov že predkazovan, je sodnik obsodil na 20 K globe. Clementz je prijavil pritožbo.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.
(Dalje.)

IV.

Zadovoljnega sreca in veselih upanj polno, sta šla Angelik in Adelgunda, držeč se pod pazduhu skozi Nunsko ulico in sta prišla na Kongresni trg. Vse mesto je že spalo in nikjer ni bilo videti nobenega človeka. Angelik se je najprej skrbno ozrl, potem jo je naravnost zavil proti vratom kapucinskega samostana.

»Kaj me mar pelješ h kapucinom?« je vprašala Adelgunda. »Saj nimava na tej strani nič iskati in ti bi bil pač lahko vesel, da nimaš tod nič več opraviti.«

»H kapucinom te že peljem, a pustil te tam ne bom, dasi bi se te noben kapucin ne branil« je odgovoril Angelik. »Nič se ne boj! Raje te privoščim vsakemu drugemu, kakor pa kapucinom. Ampak malo šalo si hočem privoščiti, da se bodo ljudje malo smeiali, kapucini pa mnogo jezili.«

Prišedši pred porto kapucinskega samostana, je Angelik potegnil izpod pazduhe na nunskem vrtu vzetno srajeo in jo razgrnil.

»Vzemi srajeo, ki je tako prosto, da bi še kak prelat vanjo šel,« je rekel svoji spremjevalki. »Jaz te vzdignem, ti pa pričvrsti srajeo z mojim kuhinjskim nožem na vrata, da bo srajea dobro visela in je veter ne bo odnesel.«

Krohotaje sta izvršila to porednost. Nunska srajea je visela na vratih in veter jo je napihoval in obračal sem in tja.

»Kar valili se bodo smeħa, ko bodo videli žensko srajeo na vratih kapucinskega samostana. Če mi da bog zdravje in priložnost, obesim o priložnosti še ženske hlače na porto. Ljudi zabavati in kapucine dražiti je vendar dobro delo. Kar vidim jih moje ljube sobrate, kako se bodo po večerji v refektoriju bičali. Vsak udarec naj zapeče, kakor razbeljeno zelezo.«

Z veselim smehom je Angelik opazoval srajeo na porti in nekako težko se je pripravil, da nadaljuje svojo pot. A komaj je bil storil nekaj korakov, je že obstal. Zadržalo ga je vpitje, ki je prihajalo iz hiše, stoječe na vogalu Vegove ulice in Kongresnega trga.

»V tej hiši je slavna gostilna, ki je po celi deželi znana,« je Angelik razlagal svoji spremjevalki. »Znamenita, izvrstna gostilna je to; noben pošten človek se ne upa notri. Le francoski in laški vojaki, tilhotapci, malopridneži in gotove ženske se tu

zbirajo in razsajajo ti cele noči, kakor bi bili obsedeni. Ko bi ti vedela kolikrat sem v kloštru stal pri oknu svoje celice in se jezil nad tem vpitjem in nad grdobijami, ki se tu gode in si misli: oh, zakaj ne morem jaz zraven biti.«

Gostilni se je reklo »v peku.« Pritlični lokal, namenjen za bolje goste, je bil skoro vedno prazen, toliko živahnejše pa je bilo vsako noč v globoki podzemski dvorani, posebno, ker je bilo tu policijsko dovoljeno zbirališče malopridnih žensk, katerih je bilo tedaj mnogo v Ljubljani, največ tujk, ki so prišle za vojaki, a tudi dovolj domačink.

Angelik je svojo spremjevalko pripeljal proti tej gostilni.

»Dobro se skrij pod kapuec,« ji je naročeval spotoma, »da ti ne bodo videli v obraz. In nič ne govori in nič se ne boj. Krčmar me dobro pozna in kuharica me spoštuje, ker sem enkrat, ko je bila obsedena iz nje hudiča izgnal.«

»Čemu pa siliš v gostilno?« je vpraševala Adelgunda. »Mislim, da bi bilo bolje, da poskusiva dobiti druge obleke.«

»Lačen sem! Tako sem lačen, da bi še prekajene kapucinarske parklje obiral, če bi jih dobil. Le meni se drži in nič ne govori, pa bo vse dobro. Dokler nisem sit in malo pijan, ne morem nič pametnega mislit.«

Hišna vrata so bila odprta in pogumno je stopil Angelik v vežo in s krščanskim pozdravom prekoračil kuhinjski prag. Za mizo je sedela priletka kuharica vsa razgreta in potna in pila vino iz prejšnjega lončka.

»Oh gospod pater Angelik.« je vzkliknila kuharica veselo presenečena, ko je zagledala svojega znanca. Hitro si je s predpaskom obrisala usta in spoštljivo poljubila Angeliku roko.

»Ne zamerite mi, ljuba sestra v Gospodu, da vas ob tej pozni uri motim. S tem najmlajšim svojim sobatom sva namenjena na Vič izpovedat nekaj bolnikov. Pa sva oba lačna. Prišli so hudi časi za nas služabnike božje. V kloštru smo danes opoldne imeli samo posušene kebre na juhi, za večerjo pa sploh nič. O vi ne veste, kako revni smo kapucini. Amazoni nas preganjajo in nazadnje bomo morali še bolhe na limanice lovit, da bomo sploh kaj mesnega užili.«

Kuharica se je usmiljenja in gjenjenosti kar topila in vzdihiuje štorkljala po kuhinji.

»Oh, ubogi gospodje! Kakšno zasluženje si bodete pridobili. Na zlatih stolih boste v nebesah sedeli ... Oh, oh, kebre na juhi!«

(Dalje prihodnjih.)

Razne stvari.

*Bokserski mač in njegove posledice. V Reno v Ameriki je premagal zamorski bokser Johnson belga Jeffreisa. Vsled tega je prišlo po vsej Ameriki do velikih izgredov. Mnogo zamorcev so ubili. V Novem Yorku so enega zamorca ubili ter zažgali hišo, kjer so stanovali zamoreci. V Mouna Dupu so ubili zamorskega policaja, drugega težko ranili. Začelo se je prav bestialično preganjanje zamorcev. V več mestih so zamorce zaprli v ječe, ker jih niso mogli drugače braniti. Pri teh ekscesih je bilo 19 ljudi ubitih, 251 težko ranjenih. Čez 5000 oseb je bilo pa aretiranih.

*Divjaki so le boljši ljudje. V Reno, v državi Nevada v Severni Ameriki sta se te dni borila za prvenstvo najznamenitejša borilca, Anglež Jefferson in zamorec Johnson. Impresarij Riccardo je določil borilcem 120.000 dolarjev nagrade in sicer tako, da dobi zmagovalce 60%, premaganec pa 40%. Ljudje so stavili na enega ali drugega borilega ogromne svote. Ameriški listi poročajo, da je bilo stavljenih 300.000 dolarjev. Dasi šteje mesto Reno le par tisoč prebivalcev, je bilo ob času borbe v mestu in okrog mesta do 300.000 ljudi. prostor za gledalce je bil mnogo premajhen, kajti notri je šlo samo 30.000 ljudi. Vstopnine je bilo vplačane 275.000 dolarjev. Tega velikanskega zanimanja pa ni prizvočalo toliko dejstvo, da si stojita nasproti borilec svetovnega imena, ampak veliko bolj še to, da sta borilec pripadnika dveh različnih plemen in da je belokočec poleg tega še Anglež. Ce bi ta ne bil slučajno Anglež, potem bi prav gotovo ne bilo prišlo do škandaloznih kravralov in izgredov, ki so se te dni odigravali po ameriških mestih. Borba se je torej pričela ob napeti pozornosti 30.000 zbranih gledalev. Sprva je kazalo, da Anglež nadkriljuje zamorea. Kmalu pa je začel Anglež pešati, in zamorec je pridobil vedno več tal. Končno je Anglež obležal na bojišču, premagan od zamoreca, pripadnika onega naroda, za katerega ima Anglež samo zaničevanje. Invest je slav po širni Ameriki od mesta do mesta kakor blisk. Anglež pa se je čutil v svojem prirojenem ponosu smrtno zadetega. Vstal je ter šel na ulico in po hišah iskat zamorcev, da se maščuje nad njimi, nad nedolžnimi. Po vseh ameriških mestih, koder bivajo zamoreci, je vprizorilo belo prebivalstvo divjo gonjo za zamorce. Uničevali so njihovo imetje, zažigali jim hiše, pretepavali jih, streljali in obešali. Kakor se poroča, je bilo ubitih 30, težko ranjenih pa več tisoč. Ti barbarski dogodki mečjo čudno luč na kulturo onega naroda, ki se smatra za najbolj kulturnega. Divjaki so pač boljši ljudje!

*Velika tativna na parniku. »Daily Mail« ima iz Novega Jorka brzojavko, v kateri se sporoča, da je bil med vožnjo parnika »Amerika«, ki je last »Hamburg - Amerika proge«, na ladji izvršena velika tativna. Dvema ameriškim potnikoma so ukradli za 20.000 dolarjev zlatnine. Oficirji so takoj upeljali strogo preiskavo, pa je bila brezuspešna. Sumijo, da je treba iskati tata med pomožnim osobjem ladje.

*Grozovit požar. Iz Bergama na Laškem se poroča: V torem je izbruhi v Almenno, 12 km od Bergama, v pristani nekega Cavaliere Malviani velik ogenj. V enem izmed poslopij, kjer je v drugem nadstropju stanovala rodbina, obstoječa iz očeta, matere in šestih otrok, so začele goreti stopnjnice. Rođbina se ni mogla rešiti. Hiša se je podrla. Nihče se ni mogel rešiti — razven mate, ki je skočila skozi okno ter se pri tem smrtno poškodovala.

*Kdor hoče v nebesa priti, naj se naroči! Wurzbergu izhaja list, ki se imenuje »Armenseelenbote«. V veliko žalost izdajatelja ima pa le malo naročnikov. V tem oziru se je moralno torej nekaj storiti. In tako je priobčil ta list pred kratkom vabilo na naročbo, v katerem je stalo: »Nadalje opozarjam svoje naročnike, da bom od tretjega letnika na prej dali letno 72 sv. maš brati v korist naročnikov in v tolažbo ubo-

gih duš; nadalje, kdor plača naročnino naprej, bo sprejet v »spokorno društvo za zapuščene duše v vicah«, v katerem se bera vsak teden več nego štiritoč svetih maš.« Več pa vendar ne more že časopis nuditi. Priporočamo v posnemanje!

*Ruski vojak ustrelil rumunskega kmeta. Na ruski meji v okraju Dorohoi je ruski vojak, ki je stražil na besarabskem bregu reke Prut, ustrelil nekega rumunskega kmeta, ki je na rumunski strani reke ribaril.

*Norec — morilec. Grozen dogodek se je dogodil v norišnici v Eldi na Španskem. Tam je po noči iz svoje celice ušla 37letna blažna Marija Gina, pridrvela v skupno spalnicu ter zadavila tri tam speče ženske. Vsled upitja ostalih so prihiteli strežaji ter jo ukrotili.

*Senzacionalna oderuška afera v Florenci. Iz Rima poročajo: Znani športnik grof Bastogi je pred tremi tedni zapustil Florenci, da se izogne oderuhom. Njegovi advokati so plačali za dva milijona lir menic. 12 milijonov bi moral dobiti iz falionca nekega tobačnega sindikata, katerega je vodil Bastogi. Ker se je pa dokazalo, da so grofa za to velikansko svoto njegovi »priatelji« ogoljufali, je zoper več oseb vložena evadba zaradi goljufije. Med temi je tudi nek državni poslanec, nek odvetnik in nek višji državni uradnik.

*Črna roka. Italijanski banditi, ki so v Ameriki organizovani v tajni družbi »La mano nera«, so te dni odvedli newyorškemu zdravniku dr. Seimecu njegovega triletnega sina. Dr. Seimeca je nato dobil pismo, v katerem se zahteva, da plača 8000 dolarjev »nekemu svojemu prijatelju«. Splošno se sodi, da dr. Seimeca dobro ve, ko so izsiljevalec, da jih pa neče izdati. Rajši bo plačal 8000 dol., kakor da bi izdal svoje rojake.

*Gimnazijec — tat. Trgovec z železnino Oskar Schaffer v Balaszfalvi je slišal pred par dnevi ponocni iz svoje prodajalne nek sumljiv ropot. S pomočjo domačinov je dohitel tatove, ki so se ravnotkar plazili s plenom iz njegove prodajalne. Tatovi so začeli streljati na zasedovalce, pa niso nikogar zadeli. Eden od tatov je pobegnil, ostala dva so vjeli. Pri zasišanju se je izkazalo, da so vsi trije dijaki rumunske gimnazije v Balazu. Vodja, ki je v preteklem letu napravil zrelostni izpit, je sin rumunskega dekanja v Balaszfalvi, ostala dva sta sedmošoleca. Priznali so, da je bila to že osma tativna.

*Zdravilo proti kačjemu piku. V pariški akademiji znanosti je zdravnik dr. Arthur sporočil, da se mu je posrečilo dobiti serum proti kačjemu piku in da je imel s prvimi poskusi dobre uspehe.

Razvoj in delovanje „Zagorskega Sokola“.

(Povodom dvajsetletnice in otvoritve Sokolskega doma.)

(Dalje.)

Tako so zopet vse stare ideje oživele in sedaj s podvojeno silo, kar izpričejo to, da se je do meseca oktobra 1908 nabralo po zaslugu brata Poljšaka in drugih okroglo 4500 kron.

Dne 28., 29., 30. junija 1907 je bila odposlana deputacija k V. vsesokolskemu zletu v Prago. Dne 12. julija je priredil skupno z drugimi sokolskimi društvami Savinske doline javno telovadbo na Vranskem, o priliki Ciril - Metodove narodne veselice. Kmalu na to je pohitel v Hrastniku, in sicer dne 26. julija, katerega izleta se je udeležil tudi »Celjski Sokol«, seme, katero je zasejal ta dan, je obrodilo obilen sad in tem, da se je že 10. avgusta ustanovil odsek »Zagorskega Sokola« v Hrastniku. Dne 30. avgusta se je udeležil slavnostne otvoritve prvega »Sokolskega doma« v Žireh, kjer je pa dobil zagotovilo, da tudi oni vrnejo udeležbo pri otvoritvi »Sokolskega doma« v Zagorju. Končno moramo v letu 1908. zabeležiti tudi tužno vest, da nam je nemila smrt ugrabil kar 5 članov našega društva. Dne 22. septembra je pohi-

tel tudi k pogrebu narodnih žrtev v Ljubljano, in sicer korporativno z zastavo, da na dostenoj način poslednjikrat pozdravi narodne mučenike.

Na izvanrednem občnem zboru, dne 18. oktobra, kateri je izključeno razpravljal o zgradbi »Sokolskega doma«, volil se je stavbni odsek, kateri je imel nalogo, da ukrene vse potrebno in se prične z gradbo takoj spomladji prihodnjega leta. Brat Poljšak je predložil občnemu zboru popoln načrt bodočega »Sokolskega doma«, katerega je s pomočjo Firma ml. izdelal sam. Predloženi načrt je bil z malimi izprenembami odobren.

Javno zahvalo je pač treba izreči na tem mestu »Zagorski posojilnici«, katera je popolnoma brezplačno dala stavbišče in s tem omogočila delo odseku v toliko, da je v istini lahko spomladji 1. 1909. pričel z gradbo. Dne 12. junija 1909. je bil položen temeljni kamen. V jeseni je bila stavba že pod streho in urejena v toliko, da so se mogli vaditi v televadbi.

Medtem, ko je stavbni odsek nemorno deloval, pa »Sokol« tudi ni spal spanje pravičnega. Dne 1. avgusta se je udeležil korporativno z zastavo zleta v Krško, kjer je tudi sodeloval pri javni telovadbi. Dne 12. avgusta je pohitel v Hrastniku in tam priredil javno telovadbo, ter s tem pomogel sokolskemu odseku v toliko, da je dne 31. oktobra odsek postal samostojno društvo. Dne 19. avgusta se je udeležil z moškim in ženskim naraščajem javne telovadbe v Trbovljah. Dne 11. oktobra se je udeležil korporativno z zastavo osnovalnega občnega zbera v Litiji, kjer se je ustanovil »Litijsko - Smartinski Sokol«.

Dne 29. avgusta je priredil doma v Zagorju večjo veselico, združeno z javno telovadbo, katere se je udeležil tudi »Trboveljski Sokol« in odsek iz Hrastnika, kakor tudi pevsko društvo »Vranska Vila« z Vranskim. »Vranska Vila« je pri tej priliki podarila društvu krasen trak za zastavo in 50 K za temeljni kamen.

(Dalje prihodnjic.)

Za kratek čas.

Ravnatelj hotelskega podjetja na telefonu: »Prosim, pošljite mi nemudoma en ducat namiznega orodja za polže.«

Trgovec: »Kaj?«

Ravnatelj: »Namizno orodje za polže!«

Trgovec: »Ga nimamo! Če hočete, svedri vam lahko postrežem.«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz današnje borze 6. julija 1910.

Maločleni papirji.	Denarji	Bindaval
4% majeva renta	94-20	94-40
4-2% srebrna renta	97-80	98-
4% avstr. kronska renta	94-15	94-35
4% ogr.	92-20	92 40
4% kranjsko deželno posojilje	96-50	-
4% k. o. češke dež. banke	94-40	95-40

Srednje.	474—	486—
Srečke iz 1. 1860 1/5	324—	330—
” ” 1864	311—	323—
” ” zemeljske I. izdaje	296-50	302-50
” ” II.	276-50	282-50
” ” ogrske hipotečne	248—	254—
” ” dun. komunalne	533—	543—
” ” avstr. kreditne	530—	540—
” ” ljubljanske	79-50	83-50
” ” avstr. rdeč. kriza	64-50	66-50
” ” ogr.	38-30	42-30
” ” bazilika	28-50	32-50
” ” turške	258—	259—

Voluta.	446—	448-50
Ljubljanske kreditne banke	667-50	668-50
Dunajske bančne družbe	542—	543—
Južne železnice	110-25	111-25
Državne železnice	741-50	742-50
Alpine-Montan	741—	742—
Češke sladkorne družbe	231—	233-80
Zivnostenske banke	261—	262—

Cekini	11-38	11-42
Marke	117-45	117-65
Franki	95-22	95-45
Lire	94-75	94-95
Rublji	253-25	254-25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 7. junija 1910.

Terminal.

Pšenica za oktober 1910	za 50 kg
-----------------------------------	----------

Dvostranska stran

H I Š A

**z 12 stanovanji in vrtom, v hiši se nahaja
gostilna in trafika**

se tako preda. — Natančneje se izve pri g. L. Šetina, dimnikarju na Krakovskem nasipu št. 4. 26

Nov pisalni stroj

(sistem Remington) z vidno pisavo,
se tako preda za K 350.

Prijazne ponudbe pod "Pisalni
stroj" na upravn. »Sl. Naroda«. 24

Ustanovljena leta 1882. 23

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadružnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . . .

K 83,116.121-11
K 20,775.510-59

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad . . . . .

K 20,000.000

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po 6% .

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vladivo opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo, Prve češke življenske zavarovalnice.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobri stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — **Ravnatom menjalnica:** zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko. — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakazila.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življene, ali pa proti požaru le pri slovanski banki „SLAVIJI“.

Podpirajmo torej domač slovanski zavod, da more nalogu, ki si jo je stavljal, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

Ogromni rezervni fondi K 48,812.797 — jamčijo za popolno varnost.

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življene.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Vsa pojasnila daje drage volje generalni zastopnik banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi močmi gesla: »Svoji k svojim!« Osamosvejimo se na narodno-gospodarskem polju!

Ne podcenjujmo se! Bodimo odločni, mladi, obzirnost in nedobrotnost, ki se čim hujje nad nami maščujejo, morajo izginuti. Osvojimo se tujega jarma!

Največji, najvarnejši slov. denarni zavod.

Mestna hranilnica Ljubljanska

LJUBLJANA .-. Prešernova ulica štev. 3. .-. LJUBLJANA

Največji, najvarnejši slov. denarni zavod.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov krov. — Denarni promet do 31. dec. 1909 nad 518 milijonov krov. — Rezervni zaklad nad 1 milijon krov.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davno močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželnih vlad, izključena vsaka spekulacija z vloženim denarjem. — Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po

$4\frac{1}{4}\%$

brez odbitka; nevzidnjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posoja na zemljišča po 5% obresti in proti amortizaciji po najmanj $\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

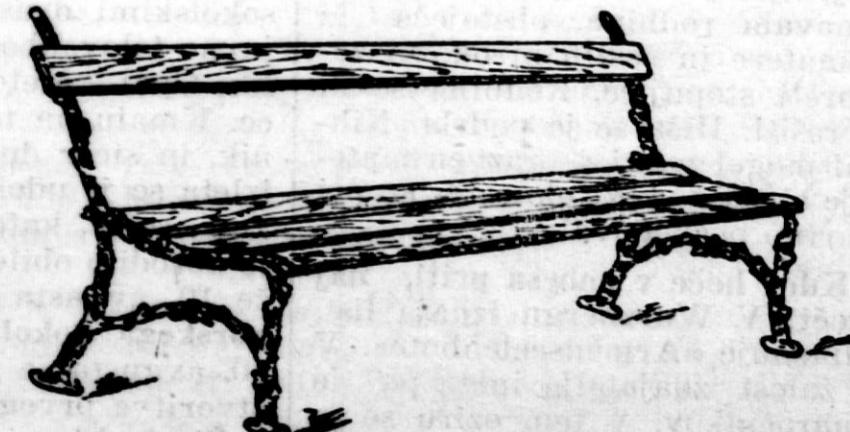
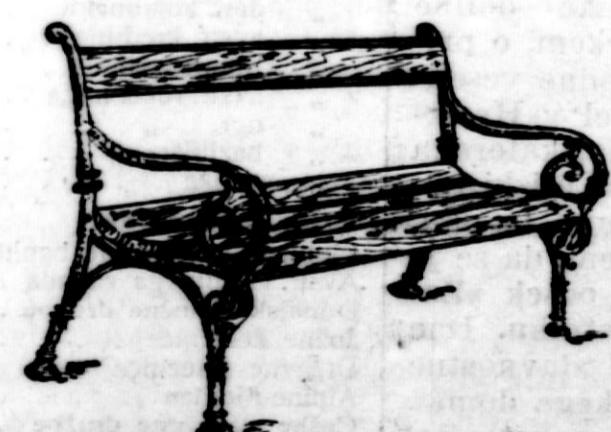
Za varčevanje ima vpeljane lice domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditno društvo.

A. ŽABKAR, v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 42.

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavnjarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-turbine za vsak padec in množino vode, kakor tudi transmisij za vsako industrijo. Izdelujem tudi najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trembe za vodo itd.; dalje najraznovesnejše železne konstrukcije, kakor strešne stole, mostove, vrtnarske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavnjarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelove in štedilnike, žično pletenino za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd.

Načrti in proračuni na razpolago.

Vse po primernih tvorniških cenah.